

מחלוקת 1: קולות הערבים ובניית ממשלה מבוססת שותפות יהודית ערבית

לפניכם שני קטעים – מאמר של אדם של לזר וכתבה מ Y-NET לגבי המחלוקת אודות הלגיטימיות והאפשרות של ממשלה להישען על קולות המפלגות הערביות.

קראו את הקטעים, דונו בינכם על המחלוקת ומלאו את מפת ההכרעה של המחלוקת

ממשלת רבין, והציבור הערבי | אדם רו קרן ברל בצנלסון | 2018

הבחירות של 1992

מיד לאחר הבחירות לכנסת ה-13 התברר שגוש ה-56 מנדטים של מפלגת העבודה ומר"צ (44 מנדטים למפלגת העבודה; 12 מנדטים למר"צ) תלוי **לחלוטין** בשלושת חברי הכנסת של חד"ש ושני חברי הכנסת של מד"ע. **לראשונה** מאז קום המדינה נוהל משא ומתן ישיר בין מפלגת

השלטון לבין מפלגות ערביות על כניסה לממשלה. עצם קיום המו"מ העניק לחד"ש ולמד"ע עמדת **כוח והשפעה** שלא הייתה להן מעולם על המציאות הישראלית. בפגישתו הראשונה עם חברי הכנסת הערבים לאחר הבחירות, אמר רבין שכאזרח ישראל הוא מתבייש במצבם של ערביי-הארץ.

מפלגת העבודה הציגה למפלגות הערביות מסמך התחייבות שענה על מרבית הדרישות של חד"ש ומד"ע. בין השאר, התחייבה בו **"הממשלה תשנה את סדר העדיפויות בהקצאת המשאבים הכספיים מתקציב המדינה וכספים שיגיעו מבחוץ"**; **"תפעל לשילובם המלא של האזרחים הערבים ודרוזים בישראל בכל תחומי חייה של המדינה, תוך כיבוד ייחודם הדתי והתרבותי, ותפעל להבטחת השוויון בין כל אזרחי המדינה"**; **"תפעל לסגירת פערים בין היישוב היהודי לערבי בתחומי החינוך, תעשייה ומלאכה, תקלאות, שיכון, נוער וצעירים ושירותי בריאות"**; **"יכובד הלכה למעשה מעמדה הרשמי של השפה הערבית במשרדי הממשלה ובמוסדות ציבור"**; ועוד.

[...]

חד"ש ומד"ע, אם כן, נתנו ידן לכינונו של **"גוש חוסם"**: **קואליציה לא-פורמאלית** שנשענה על הסכמים והבנות בכתב ועל מחויבותה של מפלגת העבודה תהליך השלום ואפשרה במשך ארבע שנים לממשלת העבודה-מר"צ לשמור על יציבות ולהוביל תהליכים משמעותיים בזירה הישראלית-פלסטינית (שיחות וושינגטון, הסכם אוסלו, הסכם השלום עם ירדן) ובזירה הפנים-ערבית במדינת ישראל, בכל הנוגע לחלוקת משאבים שוויונית יותר בתחומי החינוך, הרווחה, החברה ועוד.

[...]

הישגי ממשלת רבין

בשלושה תחומים מרכזיים הייתה מדיניותה של ממשלת רבין בגדר חידוש ותפנית: (א) הכרה פומבית באפלייתם המתמשכת, (ב) השקעה גדולה (כלכלית וכדומה) בתיווך האפליה (ג) – במשא ומתן המדיני עם הפלסטינים.

הנה מספר הישגים בולטים:

- בין שנת 1993 ל-1994 הוגדלו המענקים ליישובים ערבים ב-169 מיליון שקל. גידול זה בא בתוספת לגידול המענקים בהיקף של 196 מיליון שקל בשנת 1993 בהשוואה לשנת 1992.
- הוכפלו תקציבים לפרויקטי תשתית מ-40 מיליון שקל (1993) ל-82.7 מיליון שקל ב-1994.
- ב-1995 הוקצבו 65.9 מיליון שקל (כולל השקעות מע"צ) לביצוע תשתיות, פיתוח, סליה ושיפוץ מוסדות ציבור במגזר הערבי. כמו כן, לראשונה הועמד תקציב ייחודי לשיפוץ מוסדות ציבור במגזר הערבי.
- ב-1995 הקציב משרד הבינוי והשיכון 37.9 מיליון שקל למגזר הערבי, לעומת 26.5 מיליון שקל ב-1994.
- ב-1995 הוקצו 65.5 מיליון שקל לביצוע עבודות תשתית ופיתוח ולהכשרת שטחים שיאפשרו שיווק מגרשים חדשים לבנייה במגזר הבדואי.
- בתשנ"ה נבנו במגזר הערבי והדרוזי 400 כיתות לעומת 270 כיתות שבנו בתשנ"ד.
- גדל מספר המועדוניות מ-51 בתשנ"ג ל-54 בתשנ"ג ול-89 בתשנ"ה.
- הוקמו 48 מרפאות לאם ולילד.

- ביטול האפליה בקצבאות ילדים: עד אז הקצבאות ניתנו לפי מבחן הכנסה ולפי הבחנה בין יוצאי צבא לכאלו שאינם.
- נקטה מדיניות של העדפה מתקנת בתחום החינוך; נוספו שעות לימוד וכיתות לימוד.

[...]

בעצרת השנתית לזכר יצחק רבין (2017) אמר ת'אבת אבו ראס, מנכ"ל שותף ביוזמת קרן אברהם את הדברים הבאים:

"רבין לגביו [האזרחים הערבים] היה בעיקר **חלוץ האזרחות המשותפת**. רבין היה מי שנתן לגיטימציה לשותפות עם האזרחים הערבים ועם קולם בכנסת. הוא הסתמך על קולות הערבים ולא התבייש בכך. **אזרח הוא אזרח** הוא אמר, וגם עשה. עד לכהונתו לא היה כדבר הזה. לדאבון הלב, גם אחריה לא. 'פשעו הגדול', במרכאות כפולות ומכופלות, היה לא רק הבנת הצורך בעלייה על דרך השלום אשר תוביל להקמת מדינה פלסטינית לצד מדינת ישראל, אלא גם העובדה שראה את האזרחים הערבים ככשרים ולגיטימיים. הרצח הנפשע של רבין כוון בדיוק נגד שתי המטרות האלה: נגד סיום הכיבוש ונגד השותפות השוויונית בין יהודים וערבים בתוך ישראל ובארץ כולה."

בזמן כהונתה של ממשלת רבין השניה, בעוד שהציבור הערבי הופך לחלק מצדה השמאלי של המפה הפוליטית/חברתית בישראל, הלכו והתחזקו מגמות הדה-לגיטימציה שלו בקרב כוחות פוליטיים בימין, מגמות שמתחזקות ביתר שאת בשנים האחרונות ומובלות על ידי ראש הממשלה עצמו.

לכתבה

חדשות | בחירות 2022

סמוטריץ': נדאג שערבים שלא מכירים בכך שישאל שייכת ליהודים לא יהיו כאן

ח"כ איתמר סייבי כתב בנרמנית בתגובה לירי הצינות הדתית: "אתה נועך". סמוטריץ' כתב לו לפני כן: "מוסלמי אמיתי חייב לדעת שארץ ישראל שייכת לעם ישראל, ולאורך זמן ערבים כחון שלא מכירים בכך לא ישארו כאן"

קיימת | שחר | שיתוף | שיתוף | שיתוף

לפניכם מספר קולות על סוגיית הפרדת מגדרית במעיינות שעלתה לכותרות בקיץ האחרון. קראו את הקטעים, דונו בינכם על המחלוקת ומלאו את מפת ההכרעה של המחלוקת

חופש בחירה או מדרון חלקלק: | שמואל מוניץ 15.08.23 | YNET

התוכנית להפרדה מגדרית במעיינות בשעות ייעודיות הציתה מחדש את הדיון בנושא, גם בקרב נשים בציבור הדתי והחרדי. חלק טוענות כי זו זכותן לרצות הפרדה בהתאם לתפיסת עולמן, אך אחרות מזהירות שה"פיילוט" הוא נקודת פתיחה שתוביל להדרת נשים במרחב הציבורי

תוכנית הפיילוט לרחצה נפרדת במעיינות הציתה מחדש את הדיון על הפרדה מגדרית במרחב הציבורי. בעקבות חוות דעתה של היועצת המשפטית לממשלה, לא ברור מה יעלה בגורל ההצעה שהובילה השרה להגנת הסביבה עידית סילמן – אבל מה שברור הוא שמדובר בעוד עימות שהוא למעשה חלק ממערכה הכוללת על אופייה של המדינה. בקרב נשים מהציבור הדתי והחרדי, יש מי שתומכות ביוזמה, אבל יש גם קולות אחרים. בין האגפים השמרניים לאגפים הליברליים, בין רצון בהפרדה לטענות על הדרה, מתנהל דיון ער סביב השאלה מה באמת יפעל לטובת הנשים שומרות המסורת. לפי הפיילוט שהוצע, בעינות צוקים תתאפשר רחצה נפרדת בימים רביעי וחמישי בשעות 6:30-8:00 בבוקר. בעין חניה הפיילוט נקבע לימים ראשון ורביעי בשעות 17:00-20:00. "אני חושבת שהפיילוט בא מתוך כוונה טובה מאוד", אומרת המשוררת והסופרת החרדית שולמית אורבך, "מתוך רצון אמיתי וכן לאפשר לפלח ספציפי, גדול ומשמעותי בחברה הישראלית ליהנות משעת בילוי בטבע בלי חיכוך מאתגר באמונות ובערכים שהוא מחזיק בהם וחי לפיהם. במקרה הזה, ערך יקר וחשוב של צניעות. עם זאת, התקופה שבה הפיילוט עולה לאוויר היא תקופה שבה פלח אחר, גדול ומשמעותי אף הוא בחברה הישראלית, מרגיש מותקף ומאויס וחושש באמת מכפיית שינוי באורחות חייו".

אז את מבינה את אלה שחוששים ממדרון חלקלק? "אני יכולה להבין את החשש הגדול מכל פיילוט ומכל הצעת חוק, חשש שמביא להתנגדות עזה. אי אפשר להתווכח עם רגשות של פחד. אני לא חושבת שהפיילוט הספציפי הזה יביא למדרון חלקלק. הנה, כבר שנים ארוכות שיש חופי רחצה נפרדים למי שחפץ לרחוץ בים בהפרדה מגדרית, ולא ראיתי שבגלל זה רחצה נפרדת הפכה לחובה חוקית שחלה על כל חופי הרחצה בישראל. ההפך הוא הנכון. החברה החרדית והדתית שמעוניינת בהפרדה מסתפקת, באין ברירה ולמרבה הצער, בחופים צפופים ומוזנחים. [...] עורכת הדין צפנת נורדמן סבורה כי הזכות להפרדה היא "זכות בחירה שצריכה להיות אפשרית במדינה ליברלית. אם אדם רוצה לחיות ברף מסוים של הפרדה, זה חלק מהחירות שלו לבחור איך לחיות את חייו. חוץ מהדברים שאסורים בחוק, מותר לבחור כל דבר". [...] "מה שהכי מרגיז הוא שטוענים שההפרדה לא נכונה לנשים, ואומרים לנשים מה טוב להן. זה טיעון פטרוני. אם אני בוחרת לשמור על סטנדרט מסוים של צניעות, בלתי מתקבל על הדעת שימנעו ממני לעשות את זה" [...]

מחלוקת 2: צד ב'

מקרב הנשים הדתיות יש גם כאלה שמתנגדות בתוקף לפיילוט במעיינות ולהרחבה של אפשרות הפרדה המגדרית, ואף נאבקות בתופעה. לפי אפרת שפירא-רוזנברג, יו"ר הארגון הפמיניסטי הדתי "קולך", "עצם זה שקוראים לזה 'פיילוט' זה כבר מפחיד, כי ברור שהכוונה היא לא לעצור פה. [...] לדבריה, "הצריכה של דברים בהפרדה היא לא חדשה, אבל במעיינות הצורך הזה אף פעם לא עלה, כי כולם יכולים להסתדר. אני עצמי הולכת לשחות בנפרד, אבל במעיינות מוצאים פתרונות. נכנסים עם בגדים – נשים דתיות נכנסות בחולצות, בשמלות, בבגדי ים צנועים. זה לא כיף גדול, אבל משלמים את המחיר כדי לטייל ביחד. גם נשים חרדיות אומרות לי: זה יפרק את המשפחה בטיולים. ברגע שתהיה אופציה ללכת בנפרד, לא תהיה לגיטימציה ללכת לאופציה המעורבת. אני באה בשם נשים דתיות, כשאני אומרת שזה פוגע בנשים דתיות וביכולת שלהן להתנהל בתוך משפחה. מדברים על זה כצורך של נשים, אבל זה לא צורך של נשים. זה צורך של גברים חרדים, שלא רוצים לראות נשים במרחב שלהם". [...]

אחד החששות מהתוכנית לרצח נפרדת במעיינות הוא מאפשרות של דחיקת הנשים רק לשעות המוגדרות כנפרדות להן. "החשש שלי הוא שייחוד שעות לנשים יהפוך את התופעה של גירוש נשים ממעיינות, בשעות הכלליות, לנפוצה עוד יותר מהיום – בדרישה ש'ירחצו בשעות שלהן'", מסבירה חברת הכנסת לשעבר תהלה פרידמן. "כבר היום זו תופעה נפוצה במעיינות באזור ירושלים, כאשר באופן קבוע נשים נדרשות לצאת ממעיינות בתקיפות ופעמים רבות באלימות או באיומים שאם לא יצאו, הגבר המבקש לטבול יתערטל בפניהן".

"צריך לומר ביושר שזה נושא מורכב מאוד ברמה התיאורטית, כי אל מול השוויון הליברלי שמחייב התייחסות שווה לגברים ולנשים, ישנו השוויון הרב-תרבותי שמחייב לתת לקהילות זכויות שוות ויכולת לשמור על התרבות שלהן", היא מציינת. "בין שני אלה יש מתח אינהרנטי. אבל כאשר באים לשנות את הסטטוס-קוו, חוץ מאידאולוגיה ופוליטיקה חייבים להתייחס גם להקשר ולמציאות".

לדבריה, "בהקשר הישראלי הנוכחי, החירות של נשים ובעיקר הנוכחות שלהן במרחב הציבורי מאוימת. נמחקות תמונות נשים ללא קשר ללבושן אלא כדרך לסמן מי 'אדוני הארץ' ובעלי הבית. נשים מופלות בחוק בענייני מעמד אישי. הממשלה הנוכחית איינה את נוכחותן של נשים בתפקידי ניהול בכירים בממשלה. יש כל הזמן הרחבה של מסגרות אקדמיות שבהן אסור לנשים ללמד, והעיסוק בביטחון האישי של נשים הוא אך ורק אם יש הקשר לאומני. בהקשר אחר וביחסים אחרים בין חרדים לחילונים, הייתי תומכת ביוזמה. הסוגיה הזו לא מנותקת מההקשר הרחב ולכן כרגע אני מתנגדת".

לכתבה המלאה

The screenshot shows a Ynet article page. At the top is the Ynet logo and navigation menu. The article title is "חופש בחירה או מדרון חלקלק: מה נשים דתיות חושבות על הפרדה?". The text discusses the tension between religious women's desire for segregation and the broader societal push for equality. It mentions that while some women support segregation, others see it as a slippery slope. The article is dated 15.08.23 and has 346 comments.

מחלוקת 3: הסכסוך הישראלי פלסטיני – פשרה טריטוריאלית וזהותה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית

הסכסוך הישראלי פלסטיני עומד שנים בלב המחלוקות הפנימיות של ישראל בשאלת עמדתה של ישראל בחתירה לסיומו והחזון המדיני אליו שואפת. מחלוקת זו התקלחה לכדי הסתה ולאלימות בזמן הסכמי אוסלו שפעלו לסיום הסכסוך במסגרת הסכם מדיני הכולל פשרה טריטוריאלית.

לפניכם מאמר עמדה של יאיר שלג שהתפרסם במקור ראשון בו הוא מדבר על שלוש חלופות לפתרון הסכסוך: מדינה יהודית ודמוקרטית אך לא שלה (כלומר לא בשטחי יהודה ושומרון) מדינה יהודית ושלמה אך לא דמוקרטית ומדינה דמוקרטית ושלמה אך לא יהודית. מעבר להסדר המדיני האפשרי נשאלת השאלה – האם אנחנו בכלל רוצים לחתור לסיים את הסכסוך ולהגיע לפשרה באחת מהאפשרויות או שאנחנו מעוניינים להמשיך לחיות במצב הנוכחי של סכסוך ומלחמה מתמידים על כל המשתמע מכך. דונו בינכם על המחלוקת ומלאו את מפת ההכרעה של המחלוקת

 לכתבה המלאה לחצו

יאיר שלג

כתב מגזין ופובליציסט ועמית מחקר במכון שלום הרטמן

ראשי < דעות

הקשר מדיני אינו מותרות והפתרון: התפנות חד צדדית

החוט המשולש של מדינה יהודית, מדינה דמוקרטית וארץ ישראל השלמה חייב להתנתק

מאת יאיר שלג – כ"ח באייר התשפ"ב (08:09 29/05/2022) בתוך דעות

החיישנות צעירה בירוש. צילום: שרה דיאמנט

מחלוקת 4: זכויות וחובות ותקציבי טיפוח

הדילמה שלפניכם עוסקת בזכויות וחובות האזרח וכן בנושא של תקציבי טיפוח, המתעדפים תקציבי מדינה לטובת אוכלוסיות מסוימות כדוגמת מתן תקציבים למקומות מוחלשים או לקידום מטרות כמו במקרה של עידוד גיוס לצה"ל. לפניכם עתירה של האגודה לזכויות האזרח הנוגעת למתן קצבת ילדים הניתנת היום בגין כל ילד. העתירה ביקשה לבטל הגבלה על קבלת קצבת הילדים שתעדפה את משרתי גופי הביטחון במטרה לעודד גיוס לצה"ל. בנוסף, הצעת חוק חדשה בנוגעת מתווה הגיוס מציעה הטבות משמעותיות ויוצאות דופן לחיילים על פי אופי השירות. המתווה מונח על רקע חוק הגיוס שהוצע ומבקש לתת פטור גורף לתלמידי ישיבות. קראו את הקטעים, דונו בינכם על הצדדים השונים של הדילמה – האם זכויות צריכות להינתן בכפוף למילוי החובות למדינה או שמה זכויות צריכות להינתן לכל אזרח באשר הוא אזרח בלי קשר ללאום דת או מגדר ולשירותו בצה"ל.

מלאו את מפת ההכרעה של המחלוקת המצורפת.

לכתבות

English | العربية | עברית

דף הבית | מי אנחנו | פעילות | המאבקים שלנו | דעו/זכויותך | תמכו בנו | צרו קשר

עתירה נגד התניית קיצבאות הילדים בשירות בטחוני

עודכן בתאריך: 10 ביוני 2002

ארבעה ארגוני זכויות אדם עתרו היום לבג"ץ בשם ארבע משפחות, להן 15 ילדים קטינים, נגד הממשלה, שר האוצר, היועץ המשפטי לממשלה והכנסת, בדרישה לבטל סעיף בחוק תוכנית החירום הכלכלית. הסעיף מתנה את גובה קצבאות הילדים שמשלם הביטוח הלאומי להורים בעבור ילדים מתחת לגיל 18 בשירות בטחוני, ובכך מפלה ילדים שהוריהם לא שירתו שירות בטחוני. העתירה הוגשה על-ידי עורכות הדין שרון אברהם-ויס מהאגודה לזכויות האזרח וטלי גל מהמועצה לשלום הילד, בשם האגודה לזכויות האזרח בישראל, בזכות, מטה מאבק הנכים בישראל והמועצה הלאומית לשלום הילד.

עו"ד אברהם-ויס וגל מפרטות בעתירה את הפגיעה הקשה בזכותם לשוויון של ילדים שהוריהם או אחיהם לא שירתו בצה"ל, במשמר הגבול, במשטרת ישראל או במשרד הבטחון. חוק תוכנית החירום הכלכלית, שנחקק לפני חמישה ימים, משנה את חוק הביטוח הלאומי בכך שהוא מתנה את גובה קצבת הילדים בשירות בטחוני של ההורים ובכך קובע מבחין בין ילדים שאחד מהוריהם שירת בכוחות הביטחון לבין ילדים שאף אחד מהוריהם או אחיהם לא שירת. על פי החוק יקוצצו קצבאות הילדים לילדים שאחד מהוריהם או אחיהם שירת – בגובה של 4%, ואילו קצבאות לילדים שאף אחד מהוריהם או אחיהם לא שירת יקוצצו בגובה של 24%

זינוק בשכר הלוחמים וקיצור שירות לחיילי העורף: תוכנית השירות החדשה בצה"ל

לוחמים בסוף השירות יקבלו עד 6,000 שקלים, הטבות גדולות במענקי שחרור, לימודים ודיוור למשרתים שירות משמעותי בסדיר או במילואים. זהו חלק מתוכנית אכ"א שגלנט אישר – ונחשפת כאן לראשונה. לצד זאת יקוצר שירות חיילי עורף ומנהלה, וגיל הפטור לחרדים יירד ל-23. חוק הגיוס יפוג ביולי, זה הפתרון למשבר?

326 תגובות

יוסי יהושוע | 14.04.23 | 08:02

תגיות: חרדים בצה"ל | הרצי הלוי | יואב גלנט | בנימין נתניהו | בצלאל סמוטריץ | חיילים | צה"ל